

MEMORANDUM VAN OVEREENSTEMMING (“MvO”) TUSSEN:

DE AUTORITEIT FINANCIËLE MARKTEN (“AFM” - NEDERLAND);

DE *AUTORITÉ DES MARCHÉS FINANCIERS* (“AMF” - FRANKRIJK);

DE *CENTRAL BANK OF IRELAND* (“CBI” - IERLAND);

DE *COMISSÃO DO MERCADO DE VALORES MOBILIÁRIOS* (“CMVM” - PORTUGAL);

DE *COMMISSIONE NAZIONALE PER LE SOCIETA E LA BORSA* (“CONSOB” – ITALIË)

DE *FINANSTILSYNET* (“FSA” - NOORWEGEN);

DE AUTORITEIT VOOR FINANCIËLE DIENSTEN EN MARKTEN (“FSMA” - BELGIË);

OVER DE GECOÖRDINEERDE REGULERING VAN EN HET GECOÖRDINEERDE TOEZICHT OP DE EUROPESE GEREGLAMENTEERDE MARKTEN VAN DE EURONEXT GROEP, OP EURONEXT NV EN OP DE BENCHMARKBEHEERDERS VAN EURONEXT.

- ❖ Dit Memorandum van Overeenstemming (MvO) wordt gesloten door de autoriteiten die zijn belast met de regulering van en het toezicht en de *oversight* op de Markten en de Benchmarkbeheerders, om zo te komen tot een gecoördineerde benadering van de uitoefening van hun respectieve bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
- ❖ De Markten worden gedefinieerd als de volgende gereglamenteerde markten, en hun operatoren, van de Euronext groep: de gereglamenteerde markten die worden geëxploiteerd door Euronext NV en Euronext Amsterdam NV, Euronext Brussels NV, Euronext Lissabon NV, Euronext Paris S.A., The Irish Stock Exchange Plc, Oslo Børs ASA en Borsa Italiana S.p.A. In dit MvO worden die gereglamenteerde markten en hun operatoren gezamenlijk aangeduid met de term “de Markten”.

- ❖ De Benchmarkbeheerders worden gedefinieerd als de dochtervennootschappen van Euronext NV die als benchmarkbeheerders zijn geregistreerd¹. Thans zijn dat Euronext Amsterdam NV, Euronext Brussels NV, Euronext Lissabon NV, Euronext Paris S.A., Oslo Børs ASA en The Irish Stock Exchange Plc, die gezamenlijk worden aangeduid met de term “de Benchmarkbeheerders”.
- ❖ Dit MvO treedt in werking nadat Euronext NV alle aandelen heeft verworven van Borsa Italiana S.p.A., die daardoor een dochtervennootschap van Euronext NV wordt en in de Euronext groep zal worden geïntegreerd². Dit MvO treedt in de plaats van het Memorandum van Overeenstemming over het gecoördineerde toezicht op de gereguleerde markten van de Euronext groep, dat in december 2019 werd ondertekend³.

¹ “Beheerder” zoals gedefinieerd in Artikel 3(1)(6) van Verordening (EU) 2016/1011 van 8 juni 2016 en opgenomen in het door ESMA bijgehouden register van benchmarkbeheerders.

² In dit MvO is ook rekening gehouden met de intrekking van de vergunning van Euronext London Ltd.

³ “Memorandum van Overeenstemming tussen de Autoriteit Financiële Markten (“AFM” – Nederland), de “*Autorité des Marchés Financiers*” (“AMF” – Frankrijk), de Centrale Bank van Ierland (“CBI” – Ierland), de “*Comissão do Mercado de Valores Mobiliários*” (“CMVM” – Portugal), de Finanstilsynet (“FSA” – Noorwegen), de “*Financial Conduct Authority*” (“FCA” – Verenigd Koninkrijk) en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (“FSMA” – België) over de gecoördineerde regulering van en het gecoördineerde toezicht op de Europese gereguleerde markten van de Euronext groep en op Euronext NV”, dat in december 2019 werd ondertekend.

1. Aanhef

- 1.1. De Euronext groep heeft geopteerd voor een regelgevende en organisatorische structuur bestaande uit een holding naar Nederlands recht (“Euronext NV”) en nationale dochtervennootschappen die elk de hoedanigheid van marktoperator hebben en optreden op grond van geharmoniseerde, zij het voor iedere staat wettelijk onderscheiden regels. Verschillende van die nationale dochtervennootschappen zijn ook als benchmarkbeheerder geregistreerd.
- 1.2. Dit MvO wordt ondertekend door de AFM, de AMF, de CBI, de CMVM, de CONSOB, de FSA en de FSMA (hierna gezamenlijk “de Ondertekenende Autoriteiten” genoemd), van wie de verantwoordelijkheden van land tot land verschillen.
- 1.3. De Ondertekenende Autoriteiten zijn de autoriteiten die bevoegd zijn voor het toezicht op de Markten. Wat het toezicht op de Benchmarkbeheerders betreft, zijn de Ondertekenende Autoriteiten de autoriteiten die een vergunning als benchmarkbeheerder hebben verleend aan een dochtervennootschap van Euronext NV.
- 1.4. De Ondertekenende Autoriteiten hebben dit MvO opgesteld om vast te leggen hoe zij voornemens zijn hun verantwoordelijkheden uit te oefenen met betrekking tot de coördinatie van de regulering van en het toezicht op de Markten en de Benchmarkbeheerders, in onderlinge samenwerking en met de bedoeling een gemeenschappelijke regelgevende benadering te garanderen.
- 1.5. Ondanks het bestaande geharmoniseerde Europese kader voor gereguleerde markten en benchmarkbeheerders, en de rol van de *European Securities and Markets Authority* (ESMA) bij het vergemakkelijken van de samenwerking en de informatie-uitwisseling, erkennen de Ondertekenende Autoriteiten dat het toezicht op de Markten en de Benchmarkbeheerders op regelgevend vlak een meer specifieke regelgevende samenwerking vereist dan de algemenere benadering als leden of waarnemers van ESMA. Daarom verbinden zij zich ertoe om samen te werken in aangelegenheden van wederzijds belang met de bedoeling om, waar mogelijk, een gezamenlijke regelgevende benadering in de praktijk te brengen, onverminderd hun nationale bevoegdheden en verantwoordelijkheden en met inachtneming van alle wetten of regelgevende bepalingen die van kracht zijn in of van toepassing zijn op hun respectieve rechtsgebieden.

2. Doelstelling van de samenwerking en onderliggende beginselen

- 2.1. De doelstelling van dit MvO bestaat erin afspraken te maken over de wijze waarop de Ondertekenende Autoriteiten te werk zullen gaan om de integriteit van de Markten veilig te stellen en zo het vertrouwen van de beleggers te bevorderen in de Markten en in de benchmarks onder het beheer van de dochtervennootschappen van Euronext NV die als benchmarkbeheerders zijn geregistreerd.
- 2.2. Daartoe zullen de Ondertekenende Autoriteiten samenwerken om tot een adequate regulering van en een passend toezicht op de Markten en de Benchmarkbeheerders te komen. Met hun samenwerking zullen zij ook streven naar het behoud van een coherente en efficiënte regelgeving via overleg, coördinatie en informatie-uitwisseling tussen de Ondertekenende Autoriteiten.
- 2.3. Dit MvO is een intentieverklaring van de Ondertekenende Autoriteiten om met elkaar te overleggen, samen te werken en informatie uit te wisselen over de regulering van en het toezicht op de Markten en de Benchmarkbeheerders op een manier die in overeenstemming is met de wetten en de vereisten waaraan de Ondertekenende Autoriteiten, de Markten en de Benchmarkbeheerders moeten voldoen, en creëert als dusdanig geen afdwingbare rechten of verplichtingen.
- 2.4. Die samenwerking zal hoofdzakelijk tot stand komen via voortdurend overleg en periodieke vergaderingen, via schriftelijke verzoeken waar dat nodig blijkt, en via andere praktische afspraken die de Ondertekenende Autoriteiten mogelijk nog zullen maken.

3. Aangelegenheden van wederzijds belang

- 3.1. De Ondertekenende Autoriteiten zullen elkaar raadplegen over beslissingen van de operatoren van de Markten, van de Benchmarkbeheerders of van personen met een controlerend belang, die de werking van de Markten en de Benchmarkbeheerders beïnvloeden.
- 3.2. De aangelegenheden van wederzijds belang voor de Markten en de Benchmarkbeheerders omvatten, maar zijn niet beperkt tot:
 - 3.2.1. de allianties, de fusieverrichtingen, de grote acquisities, de oprichting of de sluiting van een gereguleerde markt, het verkrijgen of het beëindigen van een registratie als benchmarkbeheerder, de belangrijke evoluties en alle andere belangrijke beslissingen op het niveau van de Markten, van de Benchmarkbeheerders of van Euronext NV, die een regelgevende of materiële impact hebben op de Markten of de Benchmarkbeheerders (materieel wat het ononderbroken functioneren van de Markten of de Benchmarkbeheerders betreft). Voorgaande omvat, zij het niet uitsluitend, de financiële, menselijke of technologische hulpmiddelen, de outsourcing en de afspraken over de markttoegang;
 - 3.2.2. de wijzigingen in de aandeelhouderskring, de ondernemingsstructuur, de corporate governance en andere integratie- of herstructureringsprojecten, bijvoorbeeld belangrijke aanpassingen van de organisatorische structuur van de Markten of de Benchmarkbeheerders;
 - 3.2.3. de benoemingen bij de Raad van Commissarissen (*Supervisory Board*) of het Bestuur (*Managing Board*) van Euronext NV, het Bestuur (*Board*) van de Stichting, de omschrijving van de functies/profielen in de samenstelling van de benchmarktoezichtfunctie alsook de benoemingen van de personen die effectief instaan voor de operationele leiding van de Markten of de Benchmarkbeheerders (anderen dan diegenen die als lid van voornoemde Board worden geïdiseerd);
 - 3.2.4. de toevoegingen aan of de wijzigingen van de geharmoniseerde marktregels voor de Markten en de instructies voor de interpretatie of de tenuitvoerlegging van die geharmoniseerde marktregels (handelsprocedures);
 - 3.2.5. de oprichting of de sluiting van een handelsfaciliteit die geen gereguleerde markt is, wanneer die oprichting of die sluiting een impact heeft op de bestaande financiële, menselijke of technologische middelen van de Markten;
 - 3.2.6. de materiële wijzigingen in de systemen en het controle-instrumentarium van de Markten of de Benchmarkbeheerders (zoals IT-systemen, auditcontroles, risicobeheer);
 - 3.2.7. de materiële wijzigingen in de financiële, menselijke of technologische middelen waarover de Markten of de Benchmarkbeheerders kunnen beschikken;

- 3.2.8. de materiële wijzigingen in de voorwaarden voor de ontwikkeling van de benchmarkactiviteiten, wanneer die een aanzienlijke impact hebben op het governance- of werkingsmodel, met name op de menselijke of technologische middelen die aan de benchmarkbeheerders zijn toegekend.
- 3.3. Deze aangelegenheden van wederzijds belang vereisen dat het *Chairmen's Committee* een verklaring van geen bezwaar afgeeft zoals uiteengezet in punt 5 van dit MvO.

4. Structuur en organisatie van het *Euronext College of Regulators*

- 4.1. Om dit MvO te implementeren en om, na beraadslaging, tot een gezamenlijke benadering te komen van aangelegenheden van wederzijds belang, zullen de Ondertekenende Autoriteiten, zo nodig, gezamenlijke vergaderingen beleggen op het niveau van het *Chairmen's Committee*, het *Steering Committee* en de *Working Parties*.
- 4.2. Alle conclusies en resoluties worden bij consensus genomen op elk van voornoemde niveaus. Voor de aangelegenheden van wederzijds belang die betrekking hebben op de Benchmarkbeheerders, zijn, bij de besluitvorming op het niveau van het *Chairmen's Committee* en het *Steering Committee*, enkel de Ondertekenende Autoriteiten betrokken die bevoegd zijn voor het toezicht op de Benchmarkbeheerders.
- 4.3. Het *Chairmen's Committee*, dat is samengesteld uit de Voorzitters (of andere aangewezen verantwoordelijken) van de Ondertekenende Autoriteiten, is uiteindelijk verantwoordelijk voor de uitoefening van de verantwoordelijkheden in het kader van dit MvO. Het *Chairmen's Committee* vergadert formeel op halfjaarbasis of vaker als dat nodig blijkt. Verder ontmoet het *Chairmen's Committee* geregeld de leden van het Bestuur van Euronext NV, en op ad-hocbasis de leden van de Raad van Commissarissen van Euronext NV. Ieder lid van het *Chairmen's Committee* verbindt zich ertoe om de consistentie te garanderen tussen de besluiten en resoluties van het *Chairmen's Committee* en de besluiten en resoluties van zijn desbetreffende nationale beslissingsorgaan en/of, zo nodig, van enig ander betrokken bevoegd besluitvormingsorgaan en/of van enige andere betrokken bevoegde autoriteit, wanneer een beslissing van die organen en/of van die autoriteit vereist is om het betrokken besluit of de betrokken resolutie een juridische draagwijdte te geven in de betreffende jurisdictie.
- 4.4. Het *Steering Committee*, dat is samengesteld uit afgevaardigden van alle Ondertekenende Autoriteiten, rapporteert aan het *Chairmen's Committee*. Het *Steering Committee* ondersteunt, verleent bijstand aan en implementeert de beslissingen van het *Chairmen's Committee*. Het *Chairmen's Committee* kan taken en/of beslissingen delegeren aan het *Steering Committee*, dat op zijn beurt taken en/of beslissingen kan delegeren aan de *Working Parties*. Het *Steering Committee* ontmoet de vertegenwoordigers van de Markten en de Benchmarkbeheerders geregeld.
- 4.5. De *Working Parties*, die zijn samengesteld uit afgevaardigden van de Ondertekenende Autoriteiten die bevoegd zijn voor de materies die door de *Working Parties* worden besproken, worden opgericht door en zijn verantwoording verschuldigd aan het *Steering Committee*. Er zijn drie permanente *Working Parties*. Samen met vertegenwoordigers van de Markten of de Benchmarkbeheerders buigen zij zich over een verscheidenheid aan operationele aangelegenheden die voor meer dan één van de Markten of de Benchmarkbeheerders belangrijk zijn, en formuleren zij aanbevelingen voor de besluitvorming op het niveau van het *Steering Committee*. Het *Steering Committee* kan occasioneel ook nieuwe *Working Parties* of tijdelijke taskforces oprichten om, zo nodig, specifieke aangelegenheden te onderzoeken.

5. Operationele afspraken

5.1. Besluitvorming

- 5.1.1. De in punt 3.2 vermelde aangelegenheden van wederzijds belang vereisen een verklaring van geen bezwaar van het *Chairmen's Committee*. Hoewel het *Chairmen's Committee* in laatste instantie verantwoordelijk blijft voor het afgeven van een verklaring van geen bezwaar, kunnen de betrokken beslissingen in de praktijk ook aan het *Steering Committee* worden gedelegeerd.
- 5.1.2. Alle aangelegenheden van wederzijds belang worden geacht aan het *Steering Committee* te zijn gedelegeerd, met uitzondering van strategische/structurele aangelegenheden met een impact op groepsniveau of van belangrijke beleidsaangelegenheden. Naar verwachting zullen de beslissingen over de aangelegenheden waarvan sprake in punten 3.2.3 tot en met 3.2.8 dan ook stelselmatig aan het *Steering Committee* worden gedelegeerd. Indien het *Steering Committee* niet tot een consensus zou kunnen komen over een bepaalde aangelegenheid, of zou beslissen om die naar een hoger besluitvormingsniveau door te spelen, zal die aangelegenheid aan het *Chairmen's Committee* worden voorgelegd.
- 5.1.3. Het *Steering Committee* kan taken en/of beslissingen met betrekking tot de regulering van en het toezicht op de Markten en de Benchmarkbeheerders aan één van de drie *Working Parties* delegeren. Indien een *Working Party* niet tot een consensusbeslissing zou kunnen komen over een bepaalde aangelegenheid, of zou beslissen om die naar een hoger besluitvormingsniveau door te spelen, zal die aangelegenheid aan het *Steering Committee* worden voorgelegd. Vervolgens is het *Steering Committee* verantwoordelijk voor de opwaartse informatieverstrekking naar het *Chairmen's Committee* toe.

5.2. Kennisgeving in het vooruitzicht van het nemen van een beslissing

- 5.2.1. Wanneer de Ondertekenende Autoriteiten een beslissing moeten nemen, dient Euronext hen het betrokken verzoek en de betrokken achtergrondinformatie tijdig en op passende wijze te bezorgen. Zodra de Ondertekenende Autoriteiten volledig over de betrokken verzoeken zijn geïnformeerd, doen zij het nodige om een tijdig antwoord te formuleren, rekening houdend met de nationale procedures.
- 5.2.2. Wat de aangelegenheden betreft waarvan de Ondertekenende Autoriteiten in kennis moeten worden gesteld, maar in verband waarmee Euronext NV van oordeel is dat zij geen belangrijke regelgevende impact hebben op de Markten of de Benchmarkbeheerders, zal Euronext het *Steering Committee* (of de betrokken *Working Party*) een gedetailleerde kennisgeving bezorgen, waarna het *Steering Committee* (of de betrokken *Working Party*) binnen een redelijke termijn (doorgaans vijf werkdagen) een antwoord zal formuleren, waarin het aangeeft al dan niet akkoord te gaan met het oordeel van Euronext dat de aangelegenheid geen belangrijke regelgevende impact heeft.
 - 5.2.2.1. Indien alle Ondertekenende Autoriteiten het erover eens zijn dat deze aangelegenheid inderdaad geen belangrijke regelgevende impact heeft op de

Markten of de Benchmarkbeheerders, wat blijkt uit hun stilzwijgend akkoord binnen die redelijke termijn, zal, indien de betrokken nationale procedure dit toestaat, een verklaring van geen bezwaar worden afgegeven.

5.2.2.2. Indien de Ondertekenende Autoriteiten het niet met Euronext of met elkaar eens zijn dat deze aangelegenheid geen belangrijke regelgevende impact heeft op de Markten of de Benchmarkbeheerders, of indien zij niet allemaal hun stilzwijgend akkoord hebben gegeven, of indien de betrokken nationale procedures dit niet toestaan, zal niet automatisch een verklaring van geen bezwaar worden afgegeven, en zal de in punt 5.2.1 bedoelde procedure voor een volledige regelgevende *due diligence* worden opgestart.

5.2.2.3. De Ondertekenende Autoriteiten behouden zich het recht voor om op het even welk moment over te gaan tot de herziening van een conform punt 5.2.2.1 afgegeven verklaring van geen bezwaar, bijvoorbeeld als de ervaring leert dat de aangelegenheid een grotere impact op de Markten of de Benchmarkbeheerders heeft dan aanvankelijk verwacht.

5.3. Onverminderd hun nationale wettelijke verplichtingen, zullen de betrokken Ondertekenende Autoriteiten met elkaar overleggen alvorens een individuele beslissing met een ruime materiële impact op de Markten of de Benchmarkbeheerders te nemen.

6. Slotbepalingen

6.1. Nadere afspraken

- 6.1.1. Praktische afspraken over de samenwerking tussen de Ondertekenende Autoriteiten worden door het *Chairmen's Committee* goedgekeurd en kunnen gedetailleerd worden toegelicht in een gezamenlijk document dat als leidraad kan fungeren voor de betrokken autoriteiten.

6.2. Vertrouwelijkheid

- 6.2.1. Conform de vereisten inzake het beroepsgeheim die uit Europese of nationale wetten voortvloeien, bevestigen de Ondertekenende Autoriteiten dat zij alle vertrouwelijke informatie die zij uit hoofde van hun deelname aan het College ontvangen, uitsluitend zullen gebruiken en verder doorgeven als die relevant is voor de uitoefening van hun respectieve opdrachten, en in wettelijk toegestane omstandigheden.
- 6.2.2. Wanneer de verdere overdracht van informatie die de Ondertekenende Autoriteit als lid van het College heeft ontvangen, wettelijk is toegestaan of vereist, geeft die Autoriteit die informatie, voor zover de wet dat toelaat, pas door nadat zij daarvoor toestemming heeft gekregen van de Ondertekenende Autoriteit die de informatie heeft verstrekt.

Wanneer het recht waaraan een Ondertekenende Autoriteit is onderworpen, belet dat zij vooraf toestemming krijgt om de informatie in specifieke omstandigheden door te geven, brengt zij dit zo snel als mogelijk ter kennis van de Ondertekenende Autoriteit die de informatie heeft verstrekt, en geeft zij nadere toelichting bij de omstandigheden waaronder de informatie is doorgegeven.

6.3. Inwerkingtreding, herziening en beëindiging van het MvO

- 6.3.1. Dit MvO treedt in werking op de datum waarop het door de Ondertekenende Autoriteiten wordt ondertekend. Elke Ondertekenende Autoriteit behoudt zich het recht voor om haar deelname aan de uitvoering van de in dit MvO gemaakte afspraken op te zeggen door de andere Ondertekenende Autoriteiten daarvan minstens 30 dagen op voorhand schriftelijk op de hoogte te brengen. De beëindiging van dit MvO heeft geen impact op de krachtens dit MvO geldende verplichtingen in verband met de vertrouwelijkheid van de informatie, die verder uitwerking zullen blijven hebben.
- 6.3.2. De Ondertekenende Autoriteiten zullen dit MvO geregeld opnieuw bekijken om te verifiëren of het nog steeds behoorlijk functioneert en passend is in het licht van de evoluties van de Euronext groep of de omgeving waarbinnen zij actief is.

6.4. Taal

- 6.4.1. Dit MvO wordt opgesteld in het Nederlands, het Frans, het Engels, het Portugees en het Italiaans. De verschillende taalversies zijn gelijkwaardig authentiek.

6.5. Bijkomende partijen

- 6.5.1. Indien de Euronext groep met andere Europese gereguleerde markten of benchmarkbeheerders zou worden uitgebreid, stemmen de Ondertekenende Autoriteiten ermee in dat andere toezichthoudende autoriteiten dit MvO kunnen ondertekenen.

6.6. Publicatie

- 6.6.1. De Ondertekenende Autoriteiten komen overeen dit MvO te publiceren.

Ondertekend op

Ondertekenende Autoriteiten:

Hanzo van Beusekom, Bestuurslid, Autoriteit Financiële Markten, Nederland

Robert Ophèle, Voorzitter, *Autorité des Marchés Financiers*, Frankrijk

Darragh Rossi, Directeur, Toezicht op Effecten en Markten, *The Central Bank of Ireland*,
Ierland

José Miguel Almeida, Bestuurslid, *Comissão do Mercado de Valores Mobiliários*, Portugal

Paolo Savona, Voorzitter, *Commissione Nazionale Per Le Societa' E La Borsa*, Italië

Anne-Merethe Bellamy, Adjunct-Directeur-Generaal, Toezicht op de kapitaalmarkten, *The Finanstilsynet*, Noorwegen

Jean-Paul Servais, Voorzitter, Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, België